

EEN CARRIERE IN HET SECUNDAIR ONDERWIJS HOE BELANGRIJK IS UW DIPLOMA?

GIDS VOOR STUDENTEN VAN EEN LERARENOPLEIDING

Als student van een lerarenopleiding hebt u een duidelijk doel voor ogen: lesgeven.

De praktische kant van de zaak is misschien minder duidelijk: welke vakken mag u precies geven; in welke onderwijsvorm kunt u staan; mag u nog andere functies uitoefenen dan die van leraar?

Het antwoord op deze vragen hangt af van het bekwaamheidsbewijs dat u hebt.

Deze gids wil u wegwijs maken in de verschillende bekwaamheidsbewijzen en de invloed aantonen die ze hebben op uw aanstelling en op uw verdere carrièremogelijkheden in het gewoon secundair onderwijs, het buitengewoon secundair onderwijs en het secundair volwassenenonderwijs.

INHOUD

DEEL I Kunt u aangesteld worden in het secundair onderwijs?

1. algemene voorwaarden
2. specifieke beroepskwalificaties

DEEL II Het gewoon secundair onderwijs

De theorie

1. waaruit bestaat een bekwaamheidsbewijs?
2. welke jobs zijn er in het gewoon secundair onderwijs?
3. uw carrièremogelijkheden, rechten en plichten hangen af van de categorie van uw bekwaamheidsbewijs

De praktijk

4. welke bevoegdheid hebt u?
5. wat zal uw wedde zijn?
6. kunt u een beroep buiten het onderwijs combineren met een onderwijsopdracht?
7. welke diensten buiten het onderwijs tellen mee voor de geldelijke anciënniteit?
8. reglementering
9. informatie

DEEL III Het buitengewoon secundair onderwijs

1. de bekwaamheidsbewijzen
2. reglementering
3. informatie

DEEL IV Het secundair volwassenenonderwijs

1. de bekwaamheidsbewijzen
2. reglementering
3. informatie

Lijst van gebruikte afkortingen

DEEL I

KUNT U AANGESTELD WORDEN IN HET SECUNDAIR ONDERWIJS?

Niet iedereen kan zomaar een job uitoefenen in het onderwijs. Om betaald te kunnen worden moet u aan een aantal voorwaarden voldoen.

Deze voorwaarden kunnen onderverdeeld worden in twee categorieën: algemene voorwaarden en specifieke beroepskwalificaties.

1. ALGEMENE VOORWAARDEN

U moet:

- onderdaan zijn van een lidstaat van de Europese Unie (E.U.), de Europese Vrijhandelsassociatie (E.V.A.) of vrijgesteld zijn daarvan;
- de burgerlijke en politieke rechten genieten;
- van onberispelijk gedrag zijn;
- voldoen aan de dienstplichtwetten;
- medisch geschikt zijn.

1.1 Onderdaan zijn van een lidstaat van de Europese Unie of van de Europese Vrijhandelsassociatie of hiervoor een vrijstelling krijgen van de Vlaamse regering

- Lidstaten van de Europese Unie: België, Bulgarijë, Cyprus, Denemarken, Duitsland, Estland, Finland, Frankrijk, Griekenland, Groot-Brittannië, Hongarije, Letland, Litouwen, Groothertogdom Luxemburg, Ierland, Italië, Malta, Nederland, Oostenrijk, Polen, Portugal, Roemenië, Slowakije, Slovenië, Spanje, Tsjechië en Zweden
- Lidstaten van de Europese Vrijhandelsassociatie: IJsland, Liechtenstein, Noorwegen, Zwitserland.
- De onderdanen van de nieuwe EU-lidstaten Polen, Tsjechië, Slowakije, Hongarije, Slovenië, Estland, Letland, Litouwen, Roemenië en Bulgarije moeten gedurende de overgangperiode beschikken over een arbeidskaart. Afhankelijk van de beslissing van de regering, zal deze verplichting vanaf 1 mei 2009 wegvallen, maar zij kan haar verlengen tot 1 mei 2011. Vanaf dan is de overgangperiode volledig voorbij.

Een personeelslid van een ander land dan de hierboven vermelde landen, moet eerst en vooral in het bezit zijn van een arbeidskaart. Bovendien kan dit personeelslid slechts aangesteld worden mits een vrijstelling van de nationaliteitsvereiste, die aangevraagd moet worden bij het departement onderwijs.

1.2 De burgerlijke en politieke rechten genieten of een vrijstelling krijgen van de Vlaamse regering

U moet beschikken over al uw burgerlijke en politieke rechten.

U haalt een attest of getuigschrift van goed gedrag en zeden (model 2) bij het gemeentebestuur van uw woonplaats. Dat attest mag op het ogenblik van uw indiensttreding niet ouder zijn dan één jaar. U kunt een vrijstelling (die gekoppeld is aan de vrijstelling van de nationaliteitsvoorwaarde) aanvragen bij het departement onderwijs.

1.3. Van onberispelijk gedrag zijn

U haalt een attest of getuigschrift van goed gedrag en zeden bij het gemeentebestuur van uw woonplaats. Dat attest mag op het ogenblik van uw indiensttreding niet ouder zijn dan één jaar.

1.4 Voldoen aan de dienstplichtwetten

1.5 Medisch geschikt zijn

U moet bij uw indiensttreding een medisch attest afhalen bij de huisarts waaruit blijkt dat uw gezondheidstoestand u toelaat om in een school te fungeren. Dat attest mag niet ouder zijn dan één jaar op het moment van uw indiensttreding.

1.6 Besluit: documenten

Om aangesteld te kunnen worden, moet u in het bezit zijn van:

- een attest of getuigschrift van goed zedelijk gedrag, model 2;
- eventueel een militiegetuigschrift;
- een medisch attest;
- eventueel een vrijstelling van de nationaliteitsvereiste en van het bewijs dat u de politieke en burgerlijke rechten geniet.

2. SPECIFIEKE BEROEPSKWALIFICATIES

2.1 De taalkennis

Om in het Nederlandstalig onderwijs les te geven moet de leraar Nederlands kennen. U bewijst deze kennis indien het diploma op basis waarvan u aangeworven wordt, in het Nederlands behaald werd. Het volstaat dat ofwel uw basisdiploma ofwel uw pedagogisch bekwaamheidsbewijs in het Nederlands behaald is.

Indien u geen Nederlandstalig diploma hebt, moet u een taalexamen afleggen voor een taalexamencommissie.

Om les te geven in de levende talen (behalve Nederlands) volstaat een examen van 'voldoende' kennis van het Nederlands, voor alle andere vakken is een examen van 'grondige' kennis van het Nederlands vereist. De taalexamens worden georganiseerd volgens

het niveau van het basisdiploma van de kandidaat. Voor informatie kunt u terecht op het departement onderwijs bij Leen Wuyts, tel. 02/553 65 33.

2.2 De godsdienstleraar

De godsdienstleraar moet – naast alle andere voorwaarden - voorgedragen worden door de erkende instantie van de betrokken eredienst. U vindt de adressen onder de rubriek “Doorlichting, inspectie van scholen en opleidingen; schooldoorlichtingen en planlast” van de website van het departement onderwijs www.ond.vlaanderen.be.

2.3 Het bekwaamheidsbewijs

Om een ambt uit te oefenen of om vakken te onderwijzen in het secundair onderwijs moet u beschikken over de nodige ‘bekwaamheid’. Deze bestaat uit

- vakkennis: deze kunt u verworven hebben via uw opleiding of via praktijkervaring;
- pedagogische bekwaamheid: u verwerft ze via uw pedagogische opleiding.

Deze beroepskwalificaties worden “bekwaamheidsbewijzen” genoemd.

Uw “bekwaamheidsbewijs” bepaalt

- welke ambten u mag uitoefenen;
- welke vakken u als leraar mag onderwijzen;
- in welke soort onderwijs (gewoon, buitengewoon, sociale promotie), in welke onderwijsvorm en graad u mag staan;
- of u kunt vast benoemd worden.

Het is bovendien één van de belangrijkste elementen die bepalen welke **salarisschaal** zal toegekend worden voor iedere opdracht.

DEEL II

HET GEWOON SECUNDAIR ONDERWIJS

DE THEORIE

1. WAARUIT BESTAAT EEN BEKWAAMHEIDSBEWIJS?

Een bekwaamheidsbewijs kan bestaan uit drie elementen: een **basisdiploma**, eventueel **nuttige ervaring**, een **bewijs van pedagogische bekwaamheid**.

1.1 Basisdiploma's

Soorten

Het basisdiploma is het studiebewijs dat u behaald hebt na uw studies.
Enkele voorbeelden van basisdiploma's zijn:

- diploma van doctor, master, licentiaat
- diploma van hoger technisch onderwijs
- diploma van regent(es)
- diploma van bachelor in het onderwijs: secundair onderwijs
- brevet van een aanvullende secundaire beroepsschool
- studiebewijs van het niveau van het hoger secundair technisch onderwijs

Er zijn verschillende soorten van basisdiploma's: brevetten, diploma's, getuigschriften...

Er zijn verschillende niveaus van opleidingen: bachelor (PBA)/basisopleiding van één cyclus, master/basisopleiding van twee cycli, secundair onderwijs...

1.2 Nuttige ervaring

Met studiebewijzen van het algemeen, technisch, het beroeps- en het kunstsecundair onderwijs kan men lesgeven in technische en praktische vakken. U moet dan wel bijkomende vakkennis hebben opgedaan via de 'nuttige ervaring'. Voor studiebewijzen van het niveau hoger secundair onderwijs of derde graad van het secundair onderwijs is 3 jaar nuttige ervaring vereist; voor studiebewijzen van het lager secundair of tweede graad beroeps- of technisch onderwijs, vragen we 6 jaar nuttige ervaring.

De nuttige ervaring is de tijd gedurende dewelke een personeelslid van het onderwijs als werknemer of als zelfstandige een beroep of ambacht heeft uitgeoefend buiten het onderwijs. Indien deze praktijkervaring bijgedragen heeft tot het verwerven van vakkennis voor het vak dat onderwezen wordt, kan zij erkend worden als nuttige ervaring. Er zijn wel enkele voorwaarden: o.a. dat de diensten moeten bezoldigd geweest zijn en onderworpen aan de RSZ-regeling.

Om te weten of de diensten erkend worden als nuttige ervaring moet een aanvraag gestuurd worden naar het departement. Wij raden u aan om de procedure te starten via een secundaire school voor technisch of beroepsonderwijs, zelfs voor u start met solliciteren. U kunt dit bijvoorbeeld doen via de school waar u vroeger zelf secundair onderwijs gevolgd hebt of via een secundaire school in uw buurt.

De nuttige ervaring wordt erkend per vak of specialiteit. Zij bepaalt welke vakken u mag geven.

Voorbeeld 1: U hebt een diploma van het hoger secundair technisch onderwijs (HSTO) mechanica en een bewijs van pedagogische bekwaamheid. U hebt gedurende drie jaar diensten gepresteerd die erkend worden voor het vak mechanica: u mag het technisch en het praktisch vak mechanica geven.

Voorbeeld 2: U hebt een diploma HSTO mechanica en een bewijs van pedagogische bekwaamheid. U hebt drie jaar als elektricien gewerkt. De diensten worden erkend voor het vak elektriciteit. U mag het technisch en het praktisch vak elektriciteit geven, maar niet het vak mechanica.

De diensten die erkend zijn als nuttige ervaring, tellen mee voor de geldelijke anciënniteit (maximum 10 jaar).

1.3 Bewijs van pedagogische bekwaamheid

Een bewijs van pedagogische bekwaamheid (BPB) geeft aan dat de houder ervan een pedagogische scholing gevolgd heeft.

Soorten

De bewijzen van pedagogische bekwaamheid die geldig zijn in het secundair onderwijs, zijn strikt omschreven. Het zijn¹:

- het diploma van geaggregeerde voor het secundair onderwijs-groep 2;
- het diploma van geaggregeerde voor het secundair onderwijs-groep 1;
- het diploma van bachelor in het onderwijs: secundair onderwijs;
- het getuigschrift van pedagogische bekwaamheid;
- het diploma van leraar, uitgereikt door een specifieke lerarenopleiding (met uitzondering van het diploma van leraar dans);
- het diploma van bachelor in het onderwijs : zorgverbreding en remediërend leren;
- het diploma van bachelor in het onderwijs : buitengewoon onderwijs.

¹ De studiebewijzen met de vroegere benamingen van deze opleidingen gelden uiteraard ook nog als bewijs van pedagogische bekwaamheid. Het diploma van (kleuter) onderwijzer wordt beschouwd als zijnde een “voldoende geacht” bewijs van pedagogische bekwaamheid.

2. WELKE JOBS ZIJN ER IN HET GEWOON SECUNDAIR ONDERWIJS?

2.1 Algemeen

Als u in het bezit bent van het nodige bekwaamheidsbewijs, mag u een job uitoefenen in het onderwijs. Uw bekwaamheidsbewijs bepaalt

- welk ambt u mag uitoefenen
- voor de leraar: welk vak u mag geven, in welke graad en in welke onderwijsvorm.

2.2 Welk ambt?

Een job in het onderwijs betekent niet noodzakelijk een job als leraar. Er worden verschillende ambten ingericht in het gewoon secundair onderwijs:

- leraar
- godsdienstleraar
- opvoeder
- administratief medewerker
- directeur
- adjunct-directeur
- technisch adviseur
- technisch adviseur-coördinator
- coördinator (enkel in het deeltijds beroepssecundair onderwijs).

Afhankelijk van uw bekwaamheidsbewijs krijgt u al dan niet toegang tot deze ambten.

Voorbeelden:

- een personeelslid met een basisdiploma van ten minste hoger secundair onderwijs mag het ambt van opvoeder uitoefenen; een bewijs van pedagogische bekwaamheid is niet vereist;
- voor het ambt van directeur van een school voor algemeen secundair onderwijs die de drie graden inricht, zijn een basisdiploma van het niveau van master en een bewijs van pedagogische bekwaamheid vereist.

2.3 Als leraar

Voor leraren bepaalt het bekwaamheidsbewijs nog meer:

- welk vak mag u geven?
- in welke graad?
- in welke onderwijsvorm?

2.4 Welk vak?

Er bestaan verschillende soorten vakken: de algemene vakken, de technische vakken, de kunstvakken en de praktische vakken.

Voorbeelden:

algemene vakken: geschiedenis, aardrijkskunde, wiskunde, informatica, chemie, Frans, godsdienst...

kunstvakken: architecturale vorming, samenspel, instrument, fotografie,

kunstinitiatie, algemene muziekleer...

*technische vakken: - een aantal algemene vakken worden als technisch vak ingericht onder de benaming 'toegepast' vak: toegepaste informatica, toegepaste biologie...
- specialiteiten: apotheek, hout, bouw, elektriciteit...*

praktische vakken: kunstvakken en technische vakken kunnen ingericht worden als praktische oefeningen, stages, praktijk, handvaardigheid, realisatietechnieken: stages hotel, praktijk mechanica...

Uw bekwaamheidsbewijs bepaalt welk vak u mag geven.

Voorbeelden:

- de geaggregeerde voor het secundair onderwijs-groep 1 (regent) mag o.m. het algemeen vak Frans geven

- een leraar met het diploma van een bachelor (PBA) autotechnologie + BPB mag o.m. de volgende vakken geven: TV en PV autotechnieken, mechanica en nijverheidstechnieken.

2.5 In welke graad en in welke onderwijsvorm?

Het secundair onderwijs is onderverdeeld in drie graden van elk twee jaren. De eerste graad is gemeenschappelijk voor alle leerlingen. Vanaf de tweede graad kiezen de leerlingen voor een onderwijsvorm: het algemeen secundair onderwijs (ASO), het kunstsecundair onderwijs (KSO), het technisch secundair onderwijs (TSO) of het beroepssecundair onderwijs (BSO). In het BSO wordt ook nog - zij het heel beperkt - een vierde graad ingericht.

Uw bekwaamheidsbewijs bepaalt in welke graad u mag lesgeven.

Voorbeeld

Het technisch vak bouw wordt in de eerste graad o.m. gegeven door iemand met een diploma van hoger secundair technisch onderwijs bouw + BPB; in de derde graad TSO, mag ook de burgerlijk ingenieur architect het vak geven.

Uw bekwaamheidsbewijs bepaalt ook in welke onderwijsvorm u mag lesgeven.

Voorbeeld

De geaggregeerde voor het secundair onderwijs-groep 1(regent)/bachelor in het onderwijs: secundair onderwijs Frans mag het algemeen vak Frans geven in de derde graad van het BSO maar niet van het ASO, TSO of KSO.

3. UW CARRIEREMOGELIJKHEDEN, RECHTEN EN PLICHTEN HANGEN AF VAN DE CATEGORIE VAN UW BEKWAAMHEIDSBEWIJS

3.1 Algemeen

Een burgerlijk elektrotechnisch ingenieur + BPB mag in de derde graad van het TSO het TV elektriciteit geven. Een licentiaat geschiedenis + BPB mag daar het AV geschiedenis geven...

Dit is evident, zij geven het vak waarvoor zij opgeleid zijn. Zij hebben voor dat vak een vereist bekwaamheidsbewijs.

De reglementering laat echter toe dat zij ook bijvoorbeeld het vak Frans geven. Voor dit vak hebben zij een voldoend geacht bekwaamheidsbewijs.

Ook wanneer zij nog geen pedagogisch bekwaamheidsbewijs hebben, kunnen zij al het vak Frans geven. Ze hebben dan een 'ander' bekwaamheidsbewijs.

De bekwaamheidsbewijzen worden ingedeeld in categorieën:

- de vereiste bekwaamheidsbewijzen (VE)
- de voldoende geachte bekwaamheidsbewijzen (VO)
- de andere bekwaamheidsbewijzen.

Afhankelijk van de categorie van bekwaamheidsbewijs waarmee u een bepaald vak geeft, zijn uw carrièremogelijkheden en uw rechten en plichten t.o.v. dat vak verschillend.

3.2 De vereiste bekwaamheidsbewijzen

Wat?

Een vereist bekwaamheidsbewijs voldoet aan drie voorwaarden:

1. De basisdiploma's zijn behaald binnen de specialiteit van het vak dat onderwezen wordt.
2. Niveau van het basisdiploma

Bij de vereiste bekwaamheidsbewijzen moeten de basisdiploma's een bepaald niveau hebben, afhankelijk van de graad en de onderwijsvorm waarin lesgegeven wordt en van de soort vakken (AV, TV, KV, PV). Dit niveau is minimum bachelor (PBA). Voor technische en praktische vakken zijn diploma's van het niveau secundair onderwijs ook mogelijk indien u voldoende nuttige ervaring hebt.

Niveau van het basisdiploma

Eerste graad + tweede graad BSO:

- bachelor (PBA) + BPB
- HSO + BPB + 3 jaar NE

Tweede graad ASO, TSO, KSO en derde en vierde graad BSO:

- bachelor (PBA) + BPB
- master + BPB

- HSO + BPB + 3 jaar NE

Derde graad ASO, TSO, KSO:

- master + BPB
- bachelor (PBA) + BPB
- HSO + BPB + 3 jaar NE

3. BPB

Om een vereist bekwaamheidsbewijs te hebben is een bewijs van pedagogische bekwaamheid noodzakelijk van een opleiding die voorbereidt op lesgeven in het secundair onderwijs.

Voorbeelden:

- een licentiaat wiskunde + BPB heeft een vereist bekwaamheidsbewijs voor het algemeen vak wiskunde in de derde graad van het ASO;
- een HSTO mechanica met 3 jaar nuttige ervaring mechanica + BPB heeft een vereist bekwaamheidsbewijs voor het technisch vak mechanica in de tweede graad BSO.

Vakkennis en pedagogische bekwaamheid

Indien u een vereist bekwaamheidsbewijs hebt voor een of meerdere vakken, wordt u geacht in staat te zijn om deze vakken te kunnen onderwijzen: de vakkennis is verworven via uw opleiding of via de nuttige ervaring, de pedagogische bekwaamheid via uw opleiding die voorbereidt op lesgeven in het secundair onderwijs.

Carrière

Aanstelling

U kunt aangesteld worden voor alle vakken waarvoor u een vereist bekwaamheidsbewijs hebt.

Bezoldiging

Er wordt u een salarisschaal toegekend afhankelijk van uw diplomaniveau, van de onderwijsvorm en graad waarin u lesgeeft en van de rubricering (AV, TV, PV, KV) van de vakken die u geeft.

Voorrang bij een tijdelijke aanstelling

U kunt als tijdelijk personeelslid voorrang krijgen voor een aanstelling, vanaf het moment dat u 720 dagen gepresteerd hebt gespreid over drie schooljaren. U krijgt dan een tijdelijke aanstelling van doorlopende duur. De inrichtende macht waarbij u deze voorrang opgebouwd hebt, is verplicht om u in dienst te nemen, vooraleer zij een tijdelijk personeelslid aanwerft die deze voorrang nog niet heeft voor de vakken waarvoor u een vereist bekwaamheidsbewijs hebt.

Indien u minder dan halftijds aangesteld werd, moet het aantal dagen verdubbeld worden.

Vaste benoeming

U kunt vast benoemd worden.

Zodra u vast benoemd bent, geldt de benoeming automatisch voor alle vakken waarvoor u een vereist bekwaamheidsbewijs hebt.

Voorbeeld: u hebt een diploma HOKT land- en tuinbouw en een BPB; daarmee hebt u een vereist bekwaamheidsbewijs voor (o.m.) de technische vakken landbouw en tuinbouw in de derde graad TSO.

U wordt belast met een opdracht van 20 uur TV landbouw (VE) en wordt benoemd voor deze opdracht.

Uw vaste benoeming geldt voor de technische vakken landbouw en tuinbouw, zelfs al hebt u nog nooit het vak tuinbouw gegeven.

Vaste benoeming: een recht én een plicht

Uw school moet u ieder jaar uw opdracht van vaste benoeming garanderen – voor zover er voldoende uren voorhanden zijn.

Indien er in de school uren zijn waarvoor uw vaste benoeming geldt, moet de school u deze uren geven; u moet deze uren aanvaarden, ook al gaat het om vakken die u nog nooit zou gegeven hebben.

Voorbeeld: u bent regent Nederlands – Engels. U wordt aangesteld voor 22 uur Nederlands en u wordt benoemd voor deze opdracht. Het volgende schooljaar zijn er maar 15 uren Nederlands meer beschikbaar maar er zijn wel nog 7 uren Engels. De school moet u deze uren geven; u moet deze uren aanvaarden, wil u uw vaste benoeming voor deze zeven uren behouden.

3.3 De voldoende geachte bekwaamheidsbewijzen

Wat?

1. De basisdiploma's zijn behaald buiten de specialiteit van het vak dat onderwezen wordt.
2. Niveau van het basisdiploma:

Het niveau van het basisdiploma is hetzelfde als bij de vereiste bekwaamheidsbewijzen. Bovendien zijn voor praktische vakken diploma's van het niveau LSO + BPB + 6 jaar NE en 9 jaar NE + BPB voorzien.

Eerste graad + tweede graad BSO:

- Bachelor (PBA) + BPB
- HSO + BPB + 3 jaar NE
- LSO + BPB + 6 jaar NE
- 9 jaar NE + BPB

Tweede graad ASO, TSO, KSO en derde en vierde graad BSO:

- master + BPB
- bachelor (PBA) + BPB
- HSO + BPB + 3 jaar NE
- LSO + BPB + 6 jaar NE
- 9 jaar NE + BPB

Derde graad ASO, TSO, KSO:

- master + BPB
- bachelor (PBA) + BPB
- HSO + BPB + 3 jaar NE
- LSO + BPB + 6 jaar NE
- 9 jaar NE + BPB

3. BPB

Om een voldoende geacht bekwaamheidsbewijs te hebben is een bewijs van pedagogische bekwaamheid noodzakelijk.

Voorbeelden:

- een licentiaat wiskunde + BPB heeft een voldoende geacht bekwaamheidsbewijs voor het algemeen vak Frans in de derde graad van het ASO.
- een HSTO mechanica met 3 jaar nuttige ervaring elektriciteit + BPB heeft een voldoende geacht bekwaamheidsbewijs voor het technisch vak elektriciteit in de tweede graad TSO.

Vakkennis en pedagogische bekwaamheid

Uw basisdiploma geeft geen garantie over uw vakkennis; het is immers behaald in een andere specialiteit dan het vak dat u onderwijst. Deze vakkennis kan verworven zijn via een andere weg: bedrijfscursussen, postacademische opleidingen, navorming, nuttige ervaring, persoonlijke interesse... U beoordeelt samen met de school of u geschikt bent om bepaalde vakken te onderwijzen.

Uw pedagogische bekwaamheid wordt verworven via uw pedagogische opleiding maar niet noodzakelijk een opleiding die voorbereidt op lesgeven in het secundair onderwijs. U beoordeelt samen met de school of u voldoende pedagogisch geschoold bent om les te geven.

Carrière

Aanstelling

U kunt aangesteld worden voor alle vakken waarvoor u een voldoende geacht bekwaamheidsbewijs hebt.

Bezoldiging

Er wordt u een salarisschaal toegekend afhankelijk van uw diplomaniveau, van de onderwijsvorm en graad waar u lesgeeft en van de rubricering (AV,TV,KV, PV) van de vakken die u geeft.

Deze salarisschaal is dezelfde als bij de vereiste bekwaamheidsbewijzen.

Voorrang bij een tijdelijke aanstelling

Ook met een voldoende geacht bekwaamheidsbewijs kunt u een aanstelling van doorlopende duur krijgen. De berekening van de gepresteerde dagen gebeurt echter op een andere manier dan bij de vereiste bekwaamheidsbewijzen. In sommige gevallen duurt het daardoor langer om voorrangsgerechtigd te zijn met een voldoende geacht bekwaamheidsbewijs dan met een vereist bekwaamheidsbewijs.

Vaste benoeming

U kunt vast benoemd worden.

Uw benoeming geldt enkel voor het vak waarvoor u benoemd bent met een VO en bovendien voor alle vakken waarvoor u een vereist bekwaamheidsbewijs hebt.

Voorbeeld: u hebt een diploma HOKT land- en tuinbouw en een BPB; daarmee hebt u een vereist bekwaamheidsbewijs voor o.m) de technische vakken landbouw en tuinbouw in de derde graad TSO.

U wordt belast met een opdracht van

- 15 uur TV landbouw (VE)
- 5 uur TV verkoop (VO)

en u wordt benoemd voor deze opdracht.

Uw vaste benoeming geldt voor de technische vakken landbouw, tuinbouw en verkoop.

Vaste benoeming: een recht én een plicht

De rechten en plichten gelden voor alle vakken waarvoor u benoemd bent. U kunt nooit verplicht worden om een vak te geven waarvoor u een voldoende geacht bekwaamheidsbewijs hebt indien u hiervoor niet vast benoemd bent. U kunt nooit het recht opeisen om een dergelijk vak te geven, tenzij u ervoor vast benoemd bent.

Voorbeeld: u bent regent Nederlands – Engels. U wordt aangesteld voor 22 uur Nederlands en u wordt benoemd voor deze opdracht. Het volgende schooljaar zijn er maar 15 uren Nederlands meer beschikbaar maar er zijn wel nog 7 uren Frans. De school moet u deze uren niet geven; u moet deze uren niet aanvaarden.

3.4 De ‘andere’ bekwaamheidsbewijzen

Wat?

De categorie andere bekwaamheidsbewijzen laat toe om uitzonderlijk iemand aan te stellen die (nog) niet voldoet.

Er zijn twee soorten van andere bekwaamheidsbewijzen.

1. U voldoet eigenlijk niet aan de voorwaarden om les te geven, bijvoorbeeld omdat uw basisdiploma te hoog of te laag is of omdat u onvoldoende nuttige ervaring hebt.
2. Uw basisdiploma en desgevallend uw nuttige ervaring zijn in orde, maar u hebt nog geen bewijs van pedagogische bekwaamheid.

Vakkennis en pedagogische bekwaamheid

Er is geen enkele garantie van vakkennis en van pedagogische bekwaamheid. De andere bekwaamheidsbewijzen zijn bedoeld als uitzonderingsmaatregel. De carrièremogelijkheden en de rechten en plichten zijn beperkt.

Carrière

Aanstelling

De andere bekwaamheidsbewijzen zijn bedoeld als noodoplossing.

U kan in drie gevallen aangesteld worden:

- voor een interim van maximum 97 dagen;
- voor een interim van meer dan 97 dagen, **indien de school geen kandidaat vindt met een vereist of een voldoende geacht bekwaamheidsbewijs;**
- wanneer u een ander bekwaamheidsbewijs hebt **omdat u nog niet in het bezit bent van een bewijs van pedagogische bekwaamheid.** Dan mag u aangeworven worden voor de duur die nodig is om het bewijs van pedagogische bekwaamheid te behalen, vermeerderd met één jaar.

Bezoldiging

U wordt betaald aan een lagere salarisschaal dan personeelsleden met een vereist of voldoende geacht bekwaamheidsbewijs. Zodra u - door het behalen van het BPB of van het geschikte basisdiploma - een vereist of voldoende geacht bekwaamheidsbewijs hebt, ontvangt u de normale salarisschaal.

Voorrang bij een tijdelijke aanstelling

Zolang u tewerkgesteld bent met een ander bekwaamheidsbewijs, kunt u geen aanstelling van doorlopende duur krijgen.

Vaste benoeming

U kunt niet vast benoemd worden.

3.5 Besluit

Iedere leraar geeft een bepaald vak in een bepaalde graad in een bepaalde onderwijsvorm op basis van een van de drie categorieën van bekwaamheidsbewijzen. Wie voor een bepaald vak een vereist bekwaamheidsbewijs heeft, heeft in principe voor heel wat andere vakken een voldoende geacht of een ander bekwaamheidsbewijs.

4. WELKE BEVOEGDHEID HEBT U?

Hoe weet u nu welke bekwaamheidsbewijzen voldoen voor welke vakken en voor welke ambten?

De lijst van de vereiste, voldoende geachte en andere bekwaamheidsbewijzen is per ambt, vak, graad en onderwijsvorm vastgelegd bij besluit.

Deze lijst is verwerkt in het elektronisch programma BBSO. Het programma is on line beschikbaar via het internet op de website www.ond.vlaanderen.be/bekwaamheidsbewijzen.

Handleiding bij het gebruik van het programma

U kunt opzoeken in twee richtingen:

Van ambt of vak naar diploma

U kunt per ambt of vak nagaan of u een vereist, voldoende geacht of ander bekwaamheidsbewijs hebt. Klik hiervoor in het gedeelte 'van ambt/vak naar diploma' het gewenste ambt of vak aan.

Van diploma naar ambt of vak

U kunt ook vertrekken vanuit uw bekwaamheidsbewijs en opzoeken welke ambten of vakken u mag uitoefenen.

Bij de **vereiste bekwaamheidsbewijzen (VE)** vindt u

- ofwel uw titel of graad (bijvoorbeeld licentiaat, onderwijzer, kleuteronderwijzer) ofwel het niveau van uw studiebewijs (bijvoorbeeld HSTO, HOKT, Bachelor(PBA), ...)
- én de gevolgde specialiteit (bijvoorbeeld kinderzorg, sociaal werk, wiskunde, elektriciteit, ...)
- én desgevallend BPB
- én desgevallend het aantal jaren nuttige ervaring

Dus: wil u weten voor welke ambten of vakken u een vereist bekwaamheidsbewijs hebt?

Zoek dan 'van diploma naar ambt/vak' onder uw specifiek diploma, bijvoorbeeld Master in de psychologie, Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs, licentiaat geschiedenis + BPB, HOKT mechanica + BPB, HSTO elektriciteit + BPB + 3 jaar nuttige ervaring, GVSO-groep 1 OE Frans...

Bij de diploma's van GVSO-groep 1 en Bachelor in het onderwijs: secundair onderwijs wordt de onderwijsbevoegdheid per opleidingseenheid (OE) bepaald. Om uw volledige bevoegdheid te kennen, moet u daarom bij al de opleidingseenheden zoeken die u gevolgd hebt.

Bij een aantal ambten (bvb directeur of zorgcoördinator) zijn de studiebewijzen gegroepeerd volgens het studieniveau (bvb ten minste master + BPB).

Bij de **voldoend geachte bekwaamheidsbewijzen (VO)** vindt u (behalve uitzonderingen) **geen** individuele diploma's.

De studiebewijzen zijn gegroepeerd volgens het niveau, zonder vermelding van de specialiteit.

Zo vindt u in de rubriek 'van diploma naar vak' bijvoorbeeld:

- ten minste master + BPB
hieronder wordt begrepen: alle diploma's van een opleiding van twee cycli: de licentiaat, bio-ingenieur, industrieel ingenieur, master

- HOKT + BPB
hieronder wordt begrepen: alle diploma's van een opleiding van één cyclus

- ten minste PBA + BPB
hieronder wordt begrepen: alle diploma's van een basisopleiding van één cyclus, diploma's van het hoger kunstonderwijs van de tweede graad, diploma's van licentiaat, burgerlijk ingenieurs, gegradueerden, professioneel gerichte bachelors, masters, ...

- PBA + BPB
hieronder wordt begrepen: enkel diploma's van professioneel gerichte bachelor

- LSBO + BPB + 6 jaar nuttige ervaring
hieronder wordt begrepen: studiebewijzen van het lager secundair onderwijs of van de tweede graad van het beroepssecundair onderwijs.

Bij de '**andere**' **bekwaamheidsbewijzen (AND)** vindt u ook zowel diploma's gegroepeerd volgens de soort en het niveau (bvb LSTO, ten minste HSO, ten minste PBA, ...) als individuele diploma's

Zolang u geen pedagogisch bekwaamheidsbewijs behaald hebt, kunt u in het secundair onderwijs enkel met een ander bekwaamheidsbewijs les geven.

Opgelet: eenzelfde diploma kan onder verschillende benamingen voorkomen. Het diploma van licentiaat bijvoorbeeld vindt u terug als licentiaat, ten minste HSO, ten minste PBA, ten minste master...

5. WAT ZAL UW WEDDE ZIJN?

Naast het bepalen van de onderwijsbevoegdheid heeft het bekwaamheidsbewijs een tweede belangrijke functie: het is een van de belangrijkste elementen die bepalen op welke salarisschaal u recht hebt.

De salarisschaal wordt toegekend afhankelijk van
het ambt
en voor de leraar
de onderwijsvorm
de rubricering van de vakken
de graden
het niveau van het diploma.

De bijlagen bij het besluit vermelden naast de bekwaamheidsbewijzen eveneens de toe te kennen salarisschalen. Zij zijn opgenomen in het programma BBSO.

Wanneer u in het programma een salarisschaalcode aanklikt, krijgt u de bruto-belastbare bedragen. U kunt ook berekenen hoeveel de bedrijfsvoorheffing in uw specifieke situatie zal zijn.

Enkele uitgewerkte voorbeelden²:

- *U hebt een diploma HSTO elektriciteit + BPB en geeft 21 uur het technisch vak elektriciteit in de tweede graad van het TSO (salarisschaal 301). U bent ongehuwd, hebt geen personen ten laste en u hebt nog geen geldelijke anciënniteit. De nettowedde voor september 2008 bedraagt 1.565,47 Euro.*
- *Met hetzelfde bekwaamheidsbewijs, dezelfde opdracht, gehuwd, met twee personen ten laste en met 10 jaar geldelijke anciënniteit bedraagt de nettowedde voor september 2008 1.685,27 Euro.*
- *U bent bio-ingenieur in de scheikunde + BPB en geeft 20 uur het algemeen vak biochemie in de derde graad van het ASO (salarisschaal 501). U bent ongehuwd, hebt geen personen ten laste en nog geen geldelijke anciënniteit. De nettowedde voor september 2008 bedraagt 1.831,52 Euro.*
- *Met hetzelfde bekwaamheidsbewijs, dezelfde opdracht, gehuwd, met twee personen ten laste en met 10 jaar geldelijke anciënniteit bedraagt de nettowedde voor september 2008 2015,59 Euro.*

² De nettowedden moeten eventueel nog verminderd worden met een 'bijzondere bijdrage sociale zekerheid', die afhankelijk is van de gezinstoestand en van de bruto maandwedge.

6. KUNT U EEN BEROEP BUITEN HET ONDERWIJS COMBINEREN MET EEN ONDERWIJSOPDRACHT?

U kunt tegelijk in de privé- of in de overheidssector werken of een activiteit als zelfstandige vervullen en een opdracht uitoefenen in het onderwijs.

Het is echter mogelijk dat uw bezoldiging in het onderwijs beperkt wordt.

6.1 U hebt een betrekking in de privé- of in de overheidssector

1. Hebt u al een voltijdse betrekkingen de privé of bij de overheid? Dan kunt u maar bezoldigd worden voor maximum een derde van een voltijdse onderwijsjob.

Voorbeeld

In de tweede graad van het TSO moet een leraar 21 uur technische vakken presteren voor een full-timebetrekking.

U hebt een voltijdse betrekking in de privé of bij de overheid en geeft nog 10 uur een technisch vak.

Gevolg: er worden maar 7 uren betaald (1/3 van 21).

2. Had u in 2007 een netto belastbaar inkomen van 30.421,52 Euro of meer in de privé- of overheidssector?

Dan worden tijdens het schooljaar 2008-2009 uw prestaties in het onderwijs als een "bijbetrekking" beschouwd en bezoldigd aan een minder gunstig stelsel. Zo wordt er o.m. geen geldelijke anciënniteit in rekening gebracht, geen eindejaarstoelage en geen vakantiegeld uitbetaald.

Indien een school u wil aanstellen voor meer dan 104 dagen, moet zij eerst zoeken naar een personeelslid dat de opdracht als "hoofdambt" kan uitoefenen.

6.2 U werkt als zelfstandige

Had u in 2007 als zelfstandige een netto belastbaar inkomen van 30.421,52 Euro of meer?

- dan kunt u tijdens het schooljaar 2008-2009 maar bezoldigd worden voor maximum een derde van een onderwijsjob;

- uw prestaties in het onderwijs worden als een "bijbetrekking" beschouwd en bezoldigd aan een minder gunstig stelsel. Zo wordt er o.m. geen geldelijke anciënniteit in rekening gebracht, geen eindejaarstoelage en geen vakantiegeld uitbetaald;

- de school moet voorrang geven aan een personeelslid dat de opdracht als "hoofdambt" kan uitoefenen voor een aanstelling van meer dan 104 dagen.

7. WELKE DIENSTEN BUITEN HET ONDERWIJS TELLEN MEE VOOR DE GELDELIJKE ANCIËNNITEIT?

In principe tellen de diensten die u binnen het onderwijs of in een overheidsdienst gepresteerd hebt mee voor de geldelijke anciënniteit³.

Diensten die u in de privésector geleverd hebt, komen slechts in beperkte mate in aanmerking. De beperking is drievoudig.

7.1 Welke diensten?

De diensten die erkend zijn als nuttige ervaring.

7.2 Waarvoor?

- voor bepaalde ambten: directeur, adjunct-directeur, coördinator, technisch adviseur en technisch adviseur-coördinator van een school met BSO en/of TSO.

- voor leraren technische en praktische vakken.

7.3 Duur

Er wordt maximum 10 jaar meegeteld.

7.4 Besluit

U mag de erkenning van de nuttige ervaring aanvragen om uw diensten te laten meetellen voor de geldelijke anciënniteit, ook indien u deze nuttige ervaring niet nodig hebt als onderdeel van uw bekwaamheidsbewijs.

8. REGLEMENTERING

Besluit van de Vlaamse regering van 14 juni 1989 betreffende de bekwaamheidsbewijzen, de salarisschalen, het prestatiestelsel en de bezoldigingsregeling in het secundair onderwijs.

9. INFORMATIE

Indien u nog vragen hebt over de bekwaamheidsbewijzen of de nuttige ervaring kunt u terecht bij:

onderwijsbevoegdheid.secundaironderwijs@vlaanderen.be

Word leerkracht

Hendrik Consciencegebouw 3A19

Koning Albert II-laan 15

1210 BRUSSEL

02 553 92 00 (bereikbaar elke werkdag van 9u tot 12u en van 13u30 tot 16u30)

³ De voorwaarden zijn strikt gereglementeerd maar worden niet in deze cursus behandeld.

DEEL III

HET BUITENGEWOON SECUNDAIR ONDERWIJS

1. DE BEKWAAMHEIDSBEWIJZEN

Het stelsel van bekwaamheidsbewijzen voor het BUSO is opgebouwd volgens dezelfde principes als dat van het gewoon secundair onderwijs.

Het bekwaamheidsbewijs bestaat uit een basisdiploma, een bewijs van pedagogische bekwaamheid en eventueel nuttige ervaring.

Het bekwaamheidsbewijs bepaalt de toegang tot de ambten en voor de leraar tot de vakken.

1.1 De ambten

De ambten die in het buitengewoon secundair onderwijs kunnen ingericht worden in de categorieën van het bestuurs- en onderwijzend personeel en van het opvoedend hulppersoneel zijn de volgende:

- leraar
- godsdiensleraar
- beheerder (internaat)
- directeur
- adjunct-directeur
- technisch adviseur (werkmeester)
- technisch adviseur-coördinator (werkplaatsleider)
- directiesecretaris
- studiemeester-opvoeder
- opvoeder
- administratief medewerker

1.2 De vakken

Het bekwaamheidsbewijs bepaalt welke vakken de leraar mag geven. De vakken zijn de volgende:

- algemene en sociale vorming
- algemene en sociale vorming compensatietechnieken (bv. braille)
- beroepsgerichte vorming met verschillende specialiteiten zoals agrarische technieken, grafische technieken, hout, metaal, kleding, voeding...

1.3 De indeling van de bekwaamheidsbewijzen en de weddeschalen

Net zoals in het gewoon secundair onderwijs worden de bekwaamheidsbewijzen ingedeeld in vereiste, voldoende geachte en andere bekwaamheidsbewijzen.

U vindt de lijst van de bekwaamheidsbewijzen en van de weddeschalen in het programma BBSO on line voor het buitengewoon secundair onderwijs.

Carrière

De repercussies op uw carrière zijn voor de verschillende categorieën van bekwaamheidsbewijzen dezelfde als in het gewoon voltijds secundair onderwijs.

1.4 Cumulatie en geldelijke anciënniteit

De regels voor cumulatie en meetellen van diensten voor de geldelijke anciënniteit zijn dezelfde als in het voltijds secundair onderwijs.

Diensten uit de privé die erkend zijn als nuttige ervaring tellen mee voor de geldelijke anciënniteit voor leraren BGV, technisch adviseurs en technisch adviseurs-coördinatoren.

2. REGLEMENTERING

Het besluit van de Vlaamse regering van 31 juli 1990 betreffende de bekwaamheidsbewijzen, de salarisschalen en de bezoldigingsregeling in het buitengewoon onderwijs.

3. INFORMATIE

Voor bijkomende informatie over de bekwaamheidsbewijzen voor het buitengewoon secundair onderwijs kunt u terecht bij:

onderwijsbevoegdheid.secundaironderwijs@vlaanderen.be

Word leerkracht

Hendrik Consciencegebouw 3A19

Koning Albert II-laan 15

1210 BRUSSEL

02 553 92 00 (bereikbaar elke werkdag van 9u tot 12u en van 13u30 tot 16u30)

DEEL IV

HET SECUNDAIR VOLWASSENENONDERWIJS

1. DE BEKWAAMHEIDSBEWIJZEN

Het stelsel van bekwaamheidsbewijzen voor het secundair volwassenenonderwijs is opgebouwd volgens dezelfde principes als dat van het gewoon secundair onderwijs.

Het bekwaamheidsbewijs bestaat uit een basisdiploma, een bewijs van pedagogische bekwaamheid en eventueel nuttige ervaring.

Het bekwaamheidsbewijs bepaalt de toegang tot de ambten en voor de leraar tot de vakken.

1.1 De ambten

De ambten die in het secundair volwassenenonderwijs kunnen ingericht worden de categorieën van het bestuurs-, ondersteunend en onderwijzend personeel zijn de volgende:

- leraar
- directeur
- adjunct-directeur
- technisch adviseur
- technisch adviseur-coördinator
- administratief medewerker

1.2 De vakken

Het bekwaamheidsbewijs bepaalt welke vakken de leraar mag geven. De vakken kunnen zijn:

- vakken die in het voltijds secundair onderwijs worden georganiseerd, behalve kunstvakken. De bekwaamheidsbewijzen en salarisschalen zijn dezelfde als in het gewoon secundair onderwijs;

- vakken die enkel in het volwassenenonderwijs worden georganiseerd, zoals:

- Arabisch, Chinees, Deens en andere taalvakken;
- bedrijfsbeheer, boekbinden, brouwerij en andere specialiteiten.

Voor deze vakken zijn aparte bekwaamheidsbewijzen en salarisschalen vastgelegd.

1.3 De indeling van de bekwaamheidsbewijzen

Net zoals in het gewoon secundair onderwijs worden de bekwaamheidsbewijzen ingedeeld in vereiste, voldoende geachte en andere bekwaamheidsbewijzen. De repercussies op uw carrière zijn dezelfde als in het gewoon voltijds secundair onderwijs.

1.4 Cumulatie en geldelijke anciënniteit

De regels voor cumulatie en meetellen van diensten voor de geldelijke anciënniteit zijn dezelfde als in het voltijds secundair onderwijs.

2. REGLEMENTERING

U vindt specifieke reglementering over het volwassenenonderwijs op het internet:
<http://www.ond.vlaanderen.be/volwassenenonderwijs/>

3. INFORMATIE

Indien u nog informatie wenst over de bekwaamheidsbewijzen en salarisschalen kunt u terecht bij:

Willy De Smet (tel. 02/553 97 87)

Kathleen De Clercq (tel. 02/553 97 86)

Lieve Gyselinck (tel. 02/553 97 88)

Daphné Es (tel. 02/553 97 60)

Ministerie van Onderwijs en Vorming

Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs en Studietoelagen

Onderwijsdienstencentrum Hoger Onderwijs en Volwassenenonderwijs

Koning Albert II-laan 15

1210 Brussel

Gebruikte afkortingen

ASO: algemeen secundair onderwijs

ASV: algemene en sociale vorming

AV: algemeen vak

BBSO: programma bekwaamheidsbewijzen gewoon secundair onderwijs

BGV: beroepsgerichte vorming

BPB: bewijs van pedagogische bekwaamheid

BSO: beroepssecundair onderwijs

Buso: buitengewoon secundair onderwijs

GHSO: geaggregeerde voor het hoger secundair onderwijs, later geaggregeerde voor het onderwijs, nu geaggregeerde voor het secundair onderwijs – groep 2

GLSO: geaggregeerde voor het lager secundair onderwijs

GVS0-groep 1: geaggregeerde voor het secundair onderwijs – groep 1

HOKT: hoger onderwijs van het korte type, nu basisopleidingen van 1 cyclus

HOLT: hoger onderwijs van het lange type, nu basisopleidingen van 2 cycli

HSO: hoger secundair onderwijs

HSTO: hoger secundair technisch onderwijs

KSO: kunstsecundair onderwijs

KV: kunstvak

LSO: lager secundair onderwijs

NE: nuttige ervaring

PBA: professioneel gerichte bachelor

PV: praktisch vak

TSO: technisch secundair onderwijs

TV: technisch vak

VE: vereist bekwaamheidsbewijs

VO: voldoende geacht bekwaamheidsbewijs